Lapinleinikki

Lappranunkel

Ranunculus lapponicus

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)
Euroopan unionille raportoidut tiedot

Koodi: 1972

Rauhoitettu (LSA 714/2009)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): elinvoimainen (LC)
Alueellisesti uhanalainen (alueet 2b, 3a ja 3b)

Kuva: Heikki Eeronheimo

Luonnehdinta

Lapinleinikki on monivuotinen, matala leinikki, jonka ohut maavarsi suikertaa sammalikossa. Pienet, keltaiset kukat ovat yksittäin kukkavanan päässä. Kukintaaika on kesä-heinäkuussa. Kolmijakoisten, munuaismaisten lehtien pitkät ruodit nousevat kukkavanan tyveltä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Lapinleinikki kasvaa ruoho- ja heinäkorpien, kosteiden lehtojen ja viitojen lähteisillä paikoilla tai vesinoroissa sekä lähteissä usein osittain sammalien peitossa. Lajin pääaluetta on Pohjois-Suomi, mutta sillä on joitakin esiintymiä myös etelämpänä Pohjois-Pohjanmaalle ja Pohjois-Savoon asti.

Nykytila ja uhkatekijät

Lapinleinikin elinympäristöt ovat todennäköisesti vähentyneet erityisesti metsäojitusten seurauksena. Lapinleinikin tila on puutteellisesti tunnettu, mutta ainakin levinneisyysalueensa eteläosissa kasvi on hävinnyt tai vähentynyt monelta paikalta. Lapinleinikkiä uhkaavat edelleen metsäojitukset ja hakkuut sekä pienvesien vesitaloutta muuttavat toimet.

Hoitosuositukset

Lapinleinikki on rauhoitettu luontodirektiivin laji, jonka useat kasvupaikat ovat vesilain suojaamia tai metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (lähteet, lähteiden, purojen ja norojen sekä pienten lampien lähiympäristöt, ruoho- ja heinäkorvet, saniaiskorvet sekä lehtokorvet ja Lapin läänin eteläpuolella sijaitsevat letot). Lähteitä ei saa muuttaa ja kohteita on käsiteltävä niin, että niiden ominaispiirteet säilyvät, eli purojen ja norojen perkaus on kielletty, samoin ojitus sekä metsätaloustoimet, jotka muuttavat oleellisesti puuston varjostus- ja suojavaikutusta.

Lähteet

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.

Ilmonen, J., Ryttäri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s. Verkkojulkaisuna: http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=62748&lan=FI

Kemppainen, E. & Mäkelä, K. 2002. Luontodirektiivin putkilokasvien seuranta. Yleissuunnitelma liitteissä II ja IV mainittujen Suomessa esiintyvien lajien seurannan toteuttamiseksi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristökeskuksen moniste 256. 65 s.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005. Suuri Pohjolan kasvio. Suom. Vuokko, S. & Väre, H. Tammi, Helsinki. 928 s.